

SIKKERHETSDATABLAD

RHODIUMBAD

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	23.04.2010
Kjemikaliets navn	RHODIUMBAD
Kjemikaliets bruksområde	Rhodiumbad

Importør

Firmanavn	GRENLAND STEIN & SØLV AS
Postadresse	STORGATA 211
Postnr.	N- 3912
Poststed	PORSGRUNN
Land	Norway
Telefon	+47 35550472
Telefaks	+47 35559843
E-post	grenstho@online.no
Hjemmeside	www.grenstho.no

Utarbeidet av	HMS-databladet er utarbeidet/ revidert av ApplySorco AS. Koppholen 6. Postboks 8040, N-4068 Stavanger. tif. +47 51 63 90 00 webside: www.ApplySorco.no
Nødtelefon	Giftinformasjonssentralen:22591300

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering	C; R34
Klassifisering CLP	Skin Corr 1B; H314
Farebeskrivelse	Etsende.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Svovelsyre ... %	CAS-nr.: 7664-93-9 EC-nr.: 231-639-5 Indeksnr.: 016-020-00-8	C; R35	2,5 - 5 %
Dirhodiumtrisulfate	CAS-nr.: 10489-46-0	T, O, Kreft 2; R23/24/25, R34, R49, R8	< 1 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		

Komponentkommentarer	Inneholder flere komponenter som ikke er merkepliktige Klassifisert som etsende grunne lav pH: pH 1,0
----------------------	--

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra forurensningskilden. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig. Vis HMS-databladet til legen.
Innånding	Frisk luft og hvile. Sørg for frisk luft, varme og ro, helst i behagelig halvsittende stilling. Ved store pustevansker: Kunstig åndedrett eller oksygen. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Vask huden grundig med såpe og vann i flere minutter. Det er meget viktig at stoffet fjernes umiddelbart fra huden. Etseskader skal behandles av lege. Kontakt lege. Klær vaskes før gjenbruk.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opp til 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Transporter straks til sykehus eller øyenlege. Fortsett skylling under transport til sykehus.
Svelging	Skyll straks munnen og drikk rikelige mengder vann eller melk. Hold personen under oppsyn. Fremkall ikke brekninger. Ved spontane brekninger må hodet holdes lavt. Transporter straks til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet. Gi aldri væske til en bevisstløs person.

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Beholdere som er utsatt for varme, avkjøles med vann og fjernes fra brannstedet dersom dette kan skje uten fare. Vannspray, karbondioksid, pulver eller alkoholresistent skum.
Uegnet brannslukningsmiddel	Vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	Ikke brannfarlig. Ved brann dannes: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂). Svoelholdige gasser (SO _x).
Personlig verneutstyr	Brannmannskaper må benytte frisklufttilført åndedrettsvern Brannmannskaper skal bruke beskyttelsesklær.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Generelle tiltak	Dem opp for søl
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet. Unngå sprut og søl. Unngå kontakt med huden og øynene.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Ikke forurens vannkilde eller kloakk.
Metoder til opprydding og rengjøring	Absorber i inert, fuktig, ikke-brennbart materiale. Spyl deretter området med vann. Farlig avfall. Innleveres til spesialmottak.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå sprut og søl. Unngå spising, drikking og røyking når produktet brukes. Bruk personlig verneutstyr se pk 8
Oppbevaring	Oppbevares i originalemballasje. Oppbevares utilgjengelig for barn. Lukket emballasje. Lagres ikke sammen med oksidasjonsmidler. Alkalier.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Svovelsyre ... %	CAS-nr.: 7664-93-9	8 t.: 0,2 mg/m ³ , K	2007

	EC-nr.: 231-639-5		
	Indeksnr.: 016-020-00-8		
Dirhodiumtrisulfate	CAS-nr.: 10489-46-0	8 t.: 0,001 mg/m3	2007

Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen. Tilgang til nøddusj er nødvendig.
Åndedrettsvern	Ved fare for utvikling av gass: Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type B.
Håndvern	Bruk vernehansker av: Neoprengummi. Nitril. Gjennomtrengningstid > 8 timer.
Øyevern	Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.
Annen informasjon	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Ta av tilsølte klær, og vask huden grundig med såpe og vann når arbeidet er ferdig. Vask tilsølte arbeidsklær før de brukes igjen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Lukt	Karakteristisk
Farge	Oransje Mørk
Løselighet i vann	Løslig.
Relativ tetthet	Verdi: 1,04 g/cm ³
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Verdi: 0 °C
Kokepunkt/ kokepunktintervall	Verdi: 100 °C
pH (handelsvare)	Verdi: 1
Damptrykk	Verdi: 23 hPa

10. Stabilitet og reaktivitet

Materialer som skal unngås	Sterke oksiderende stoffer. Sterke alkalier.
Farlige spaltningsprodukter	Ved brann dannes giftige gasser (CO, CO ₂). Svovelholdige gasser (SO _x).
Stabilitet	Stabil under de foreskrevne oppbevaringsforholdene.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Ikke aktuelt ved normale romtemperaturer. Ved oppvarming kan det dannes irriterende damper.
Hudkontakt	Etsende.
Øyekontakt	Virker etsende. Øyeblikkelig førstehjelp er nødvendig.
Svelging	Kan forårsake etseskader i munnhule og svelg. Diare.
Kroniske effekter	Fare for varig øyeskade, dersom førstehjelpen ikke iverksettes straks.

12. Miljøopplysninger

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Lav akutt toksisitet for vannlevende organismer. Produktet kan påvirke pH i vannmiljøet med risiko for skadevirkninger for vannorganismer.
Mobilitet	Produktet er oppløselig i vann.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er bionedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulerer ikke. OECD-tester

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 110105 sur beis, Norsas: 7131
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Nei
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn ikke tillatt. Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for spesialavfall.

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	Corrosive solution, acid , inorganic n.o.s. (svovelsyre)
Varenavn (nasjonalt)	ETSENDE VÆSKE, SUR, UORGANISK, N.O.S.(SVOVELSYRE)
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 3264 Klasse: 8 Fare nr.: 80 Emballasjegruppe: III Varenavn: ETSENDE VÆSKE, SUR, UORGANISK, N.O.S.
Farlig gods RID	Status: Ja UN-nr.: 3264 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III Varenavn: ETSENDE VÆSKE, SUR, UORGANISK, N.O.S.
Farlig gods IMDG	Status: Ja UN-nr.: 3264 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III EmS: F-A, S-B Varenavn: CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 3264 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III Varenavn: CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, INORGANIC, N.O.S.

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Etsende

Sammensetning på merkeetiketten	Svovelsyre ... %: 2,5 - 5 %, Dirhodiumtrisulfate: < 1 %
R-setninger	R34 Etsende.
S-setninger	S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S26 Får man stoffet i øynene; skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm. S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

FAREPIKTOGRAMMER (CLP)

Signalord	Fare
Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Sikkerhetssetninger	P264 Vask grundig etter bruk. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P301 + P330 + P331 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning. P303 + P361 + P353 VED HUDKONTAKT (eller i håret): Ta umiddelbart av alle tilsølte klær. Skyll/dusj huden med vann. P363 Vask tilsølte klær før de brukes på nytt. P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
Referanser (Lover/Forskrifter)	Administrative normer om forurensninger i arbeidsatmosfære. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Transport om farlig gods:ADR/RID,IMDG,IATA. HMS-databladet er utarbeidet/revidert etter 1 ATP til CLP. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Administrative normer om forurensninger i arbeidsatmosfære. Forskrifter om helsefare-,brannfare-, eksplosjonsfare-,miljøfaremerking med veiledning. Norsk Stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet,DSB,Petroleumstilsynet).

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R23/24/25 Giftig ved innånding, hudkontakt og svelging. R34 Etsende. R35 Sterkt etsende. R49 Kan forårsake kreft ved innånding. R8 Brannfarlig ved kontakt med brennbare stoffer.
Leverandørens anmerkninger	SØRCO har ikke ansvar for feil eller mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør av det kjemiske produktet, oppgitt i seksjon 1 i HMS-datablader er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Utarbeidet/ revidert av SØRCO AS. Koppholen 6. Postboks 8040, 4068 Stavanger. tlf. 51639000 webside: www.Sorco.no Kvalitetssikret av ApplySørco AS etter 1 ATP til CLP.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Sørco AS